

Horváth István Károly latin nyelvi és kultúrtörténeti verseny 2011/2012

Fordítási feladat

II. forduló II. kategória

Javítási útmutató a fordításhoz

Az Arar egy folyó, mely az aeduusok és a sequanusok földjén/területén át folyik/ömlik a Rhodanusba olyan hihetetlen lassúsággal, hogy szemmel nem is lehet megállapítani/eldönteni, melyik irányba/merrefelé folyik. A helvétek ezen próbáltak átkelni tutajokat és csónakokat összekötözve /összekötözött csónakokon és hajókon. Mihelyt Caesar a felderítők révén értesült arról, hogy a helvétek seregük három részét/háromnegyedét átvitték a folyón, a negyedik rész/negyedük viszont még az Arar-folyón innen maradt, a harmadik őrségváltás idején három légióval elindult a táborból, és utolérte a helvéteknek azt a részét, amelyik még nem kelt át a folyón. Miután támadást indított a készületlen és mit sem sejtő helvétek ellen, nagyobb részüket lekasabolta, a többiek pedig futásnak eredtek és a közeli erdőkbe rejtőztek. Az ütközet után/miután a csatát megvívták, hogy üldözőbe vehesse a megmaradt helvét csapatokat, Caesar hidat veretett az Araron/megparancsolta, hogy verjenek hidat az Araron, és így vezette át rajta a seregét.

Pontozás: A szöveget három különböző eljárással (A, B, C) értékeljük, majd az így kapott részpontszámokat összegezzük.

A) Tagmondatonként 1 pont adható minden tagmondat elfogadható fordításáért. A mondat fordítása elfogadható, ha az alapját képező alany, állítmány (tárgy, ha van) fordítása pontos. Az egyéb mondatrészek fordításának a helyességét nem kell figyelembe venni a tagmondatonként adható 1 pont odaítélésekor. Részpontszám nem adható!

Flumen est Arar – 1 pont

quod per fines Aeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit incredibili lenitate – 1 pont

ita, ut oculis [...]iudicari non possit. – 1 pont

in utram partem fluat – 1 pont

Id Helvetii ratibus ac lintribus iunctis transire conabantur. – 1 pont

Ubi per exploratores Caesar certior factus est – 1 pont

de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus ad eam partem Helvetiorum pervenit, – 1 pont

quae nondum flumen transiverat. – 1 pont

Eos impeditos et inopinantes aggressus magnam partem eorum concidit – 1 pont

reliqui se fugae mandarunt – 1 pont

atque in proximas silvas abdiderunt. – 1 pont

ut reliquas copias Helvetiorum consequi posset, – 1 pont

pontem in Arari faci iussit – 1 pont

atque ita exercitum traducit. – 1 pont

Összesen: 14 pont

B) Vizsgáljuk meg az aláhúzott szavak, kifejezések fordításának a helyességét, és adjunk ezekre is pontot az alábbiak szerint. Részpontszám nem adható!

Flumen est Arar, quod per fines¹ Aeduorum et Sequanorum² in Rhodanum³ influit incredibili lenitate, ita, ut oculis, in utram⁴ partem fluat, iudicari non possit. Id Helvetii ratibus ac lintribus iunctis transire conabantur. Ubi per exploratores Caesar certior factus⁵ est, tres iam partes copiarum⁶ Helvetios id flumen traduxisse, quartam vero partem citra flumen Ararim⁷ reliquam esse, de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus ad eam partem Helvetiorum pervenit, quae nondum flumen transiverat. Eos impeditos et inopinantes aggressus magnam partem eorum concidit; reliqui se fugae mandarunt⁸ atque in proximas silvas abdiderunt. Hoc proelio facto, ut reliquas copias Helvetiorum consequi posset, pontem in Arari faci iussit⁹ atque ita exercitum traducit.

a: Ha a diák függő kérdésnek fordította – 2 pont.

b: a passzív alak helyes fordításáért – 1 pont

c: Az acc. c. inf. helyes fordításáért – 2 pont

d: Az acc. c. inf. helyes fordításáért – 2 pont

e: a kifejezés helyes értelmezéséért (= „harmadik őrségváltáskor” vagy „éjféلكor”) – 1 pont.

f: az attributumok magyaros fordításáért – 2 pont

g: az ige visszaható értelmű fordításáért – 1 pont

h: az abl. abs helyes fordításáért – 2 pont

i: az acc. c. inf. helyes fordításáért (a két pont akkor adható, ha a diák a kifejezést műveltetésként vagy általános alannal adta vissza)– 2 pont

Összesen: 15 pont

C) Vizsgáljuk meg összességében a fordítást stiláris és fordítástechnikai szempontból:

1. szótárhasználat (mennyiben tudta a diák az adott szavak legmegfelelőbb jelentését kiválasztani);
2. nyelvhelyesség (mennyiben sikerült a szöveget a magyar nyelv szabályainak figyelembe vételével lefordítania);
3. szövegértés (mennyiben tükrözi a fordítás a szöveg megértését).

Ezen szempontokat együttesen szemlélve háromféle pontszám adható: **3 pont** (gyenge), **6 pont** (közepes), **9 pont** (kiváló) megvalósítás esetén. Részpontszám nem adható!

Fontos szempontok: A pontozásnak ebben a fázisában akkor is megadható a maximális pontszám, ha a diák csak a szöveg első felét tudta lefordítani, de azt a fenti szempontok alapján nagy pontossággal oldotta meg. Ha azonban a diáknak nem sikerült terjedelemben legalább a szöveg felét összefüggően, jól egymáshoz kapcsolt mondatokban lefordítania, maximális pontszám erre a feladatra semmiképpen nem adható.

A szerezhető pontok összesen: 14 + 15 + 9 = **38 pont**